

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρεσβεία της Ελλάδος

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών

Υποθέσεων

**ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ
ΚΑΝΟΝΙΚΟ**

Βελιγράδι, 20/09/2023
Α.Π. Φ. 2120/ΑΣ 1015

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Εξωτερικών

- Β4 Δ/νση

ΚΟΙΝ:

- Διπλ. Γραφ. κ. Πρωθυπουργού
- Διπλ. Γραφ. κ. Υπουργού
- Διπλ. Γραφ. ΥΦΥΠΕΞ κας Παπαδοπούλου
- Διπλ. Γραφ. ΥΦΥΠΕΞ κ. Κ. Φραγκογιάννη
- Γραφ. κας Γεν. Γραμ. ΔΟΣ & Εξωστρέφειας
- Γραφ. κ.κ. Α΄ και Β΄ Γεν. Δ/ντών
- Α3, Β1 και Β7 Διευθύνσεις
- Πίνακας αποδεκτών (με ηλ. ταχυδρομείο –μ.η.)

Ε.Δ.:

- κα Πρόσβυ

ΘΕΜΑ: «Συνέδριο για τις ΑΠΕ με θέμα: Η Σερβία μετά τις δημοπρασίες»

ΣΧΕΤ: Έγγραφο μας Α.Π.Φ.1930/ΑΣ7929/22.8.2023

Στις 14 Σεπτεμβρίου διοργανώθηκε, από τον ομώνυμο σύνδεσμο, το Συνέδριο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, RES Serbia 2023, υπό τον τίτλο «Η Σερβία μετά τις δημοπρασίες». Ως ομιλητές συμμετείχαν εκπρόσωποι της Δημόσιας Επιχείρησης Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (EMS), της Δημόσιας Επιχείρησης Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (EPS), Δημόσιας Επιχείρησης Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Elektro distribucija Srbije), της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕΠ), τη Ευρωπαϊκής Τράπεζας για την Ανασυγκρότηση και Ανάπτυξη (ΕΤΑΑ), της Γραμματείας Ενεργειακής Κοινότητας, καθώς και εκπρόσωποι οργανισμών, σωματείων και ενώσεων με επίκεντρο τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Επιπλέον, συμμετείχαν εκπρόσωποι τοπικών τραπεζών και εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη ΑΠΕ στη Σερβία και ειδικότερα ορισμένες εξ αυτών που συμμετείχαν στις πρώτες δημόσιες δημοπρασίες αιολικών και ηλιακών έργων του παρελθόντος Ιουνίου (η Εμιρατινή Masdar η οποία σε κοινοπραξία με την Φινλανδική Taaleri κατασκευάζουν το αιολικό πάρκο Cibuk 2, η Αυστραλέζικη CWP Europe, η οποία σε συνεργασία με την κινεζική PowerChina κατασκευάζουν το αιολικό πάρκο «Vetrozelena» στο Πάντσεβο της Σερβίας, η Ισραηλινή Enlight, κατασκευάζει το αιολικό πάρκο “Purim” και η Βελγική Elicio στην οποία ανήκουν τα αιολικά έργα Alibunar, Malibunar καθώς και ένα νεότερο – υπό κατασκευή – στο Νότιο Banat).

Την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου κήρυξε η Υπουργός Εξορύξεων και Ενέργειας της Σερβίας, κα Dubranka Djedonic. Κατά την ομιλία της η Υπουργός, επεσήμανε ότι οι επενδύσεις σε ΑΠΕ όχι μόνο είναι σημαντικές για την ενεργειακή ανεξαρτησία και ασφάλεια, αλλά θα αποτελέσουν στο άμεσο μέλλον και τον βασικό κινητήριο μοχλό της οικονομικής ανάπτυξης, προσέλκυσης επενδύσεων και της αύξησης του ποσοστού απασχόλησης. Τόνισε ότι οι πρώτες δημοπρασίες εξασφάλισαν πάνω από 1 δισ. ευρώ σε νέες επενδύσεις, καθώς και εννέα νέες μονάδες

ηλεκτροπαραγωγής ισχύος άνω των 700 MW, με τις οποίες η υπάρχουσα ισχύς από ΑΠΕ θα διπλασιαστεί. Πρόσθεσε επίσης ότι μέσω των δημοπρασιών επιτεύχθηκε τιμή εξαιρετικά χαμηλότερη από την τιμή της αγοράς, που σημαίνει πρόσθετο εισόδημα για το κράτος, το οποίο υπολογίζεται σε 12 έως 28 εκατ. ευρώ ετησίως. Τέλος, κάλεσε τους ενδιαφερόμενους επενδυτές να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που παρέχει η Σερβία και να ενταχθούν στο νέο μεγάλο επενδυτικό κύκλο στην ενέργεια, στον οποίο η συνολική αξία των έργων ανέρχεται σε περίπου 15 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με την ίδια, το τριετές πρόγραμμα του συστήματος κινήτρων ΑΠΕ συνεπάγεται την προσθήκη επιπλέον 1.300 MW από ΑΠΕ, στο σύστημα ηλεκτροδότησης της χώρας.

Από τις συζητήσεις που ακολούθησαν, συγκρατούνται τα κάτωθι:

-Ο αναπληρωτής διευθυντής της Γραμματείας της Ενεργειακής Κοινότητας, κ. Dirk Buschle συνεχάρη τη Σερβία για την πρώτη δημοπρασία αιολικής ενέργειας, η οποία εκτελέστηκε με επιτυχία, παρά τα αρχικά εσωτερικά εμπόδια. Τόνισε επίσης ότι, όσον αφορά τις ΑΠΕ, είναι σημαντικό να δοθεί προσοχή στους κανονισμούς και τη σχετική νομοθεσία, γιατί αποτελούν το πλαίσιο για τη σταθερότητα του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας.

-Ο κ. Colangeli, Περιφερειακός Διευθυντής της ETAA για τα Δυτικά Βαλκάνια, υπενθύμισε ότι η τράπεζα διαδραμάτισε βασικό ρόλο στη δημιουργία του ρυθμιστικού πλαισίου για τους πλειστηριασμούς, ενώ δήλωσε απόλυτα ικανοποιημένος για τα αποτελέσματα της δημοπρασίας για τα αιολικά, καθώς διενεργήθηκε με επαρκή ανταγωνισμό και συμπεριέλαβε σημαντικά και ώριμα έργα. Από την άλλη, σύμφωνα με τον ίδιο, η δημοπρασία ηλιακών δεν ήταν τόσο επιτυχημένη, ωστόσο, όπως ανέφερε η ηλιακή ενέργεια έχει επίσης σημαντικές δυνατότητες.

-Οι συμμετέχοντες υπενθύμισαν ότι η προετοιμασία για τη δημοπρασία κράτησε τρία χρόνια, ότι η διαδικασία δεν ήταν απλή και αναφέρθηκαν σε παρόμοια παραδείγματα από την περιοχή, όπως η Αλβανία και η Κροατία.

- Η Διευθύνων Σύμβουλος του συνδέσμου SolarPower Europe, κα W. Hemetsberger, επεσήμανε ότι είναι πολύ σημαντικό όλοι οι δρώντες στον τομέα των ΑΠΕ να ενώσουν τις δυνάμεις τους. Όπως τόνισε, υπάρχουν σίγουρα πολλαπλές προκλήσεις, όπως οι δυνατότητες του δικτύου, η αλλαγή νοοτροπίας σχετικά με την ένταξη των ΑΠΕ, και ιδίως η ηλιακή ενέργεια, η παραγωγή της οποίας ωστόσο έχει επιταχυνθεί σε επίπεδα ρεκόρ στην Ευρώπη κατά τα δύο τελευταία έτη.

Επεσήμανε επίσης ότι η Σερβία θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα στον τομέα αυτό, ενώ συνέχισε αναφέροντας ότι καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζεται για την κλιμάκωση της παραγωγής ηλιακών συλλεκτών και σχετικού εξοπλισμού και τη μείωση της εξάρτησης εισαγωγών από την Κίνα, «η Σερβία θα μπορούσε να αποτελέσει ένα εξαιρετικό μέρος για να φιλοξενήσει μεγάλα εργοστάσια παραγωγής εξοπλισμού». Το σημαντικότερο σύμφωνα με την ίδια για να επιτευχθεί αυτό είναι η δημιουργία του κατάλληλου νομικού πλαισίου καθώς και η πολιτική βούληση, η οποία υφίσταται από πλευράς ΕΕ, ιδίως όσον αφορά την εκ νέου ανάπτυξη της παραγωγής, συστημάτων και εξοπλισμού ηλιακής ενέργειας. Πρόσθεσε επίσης ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι αλυσίδες εφοδιασμού να «μεταφερθούν» στην Ευρώπη, αναφέροντας ότι αυτή τη στιγμή το 80% του εξοπλισμού προέρχεται από την Κίνα.

-Σχετικά με τις δυνατότητες του δικτύου, τονίστηκε ότι είναι απαραίτητη η επιτάχυνση των επενδύσεων στον τομέα αυτό. Επιπλέον, ως μία λύση υποδείχτηκε ο συνδυασμός τεχνολογιών και η δημιουργία «υβριδικών» πάρκων. Ειδικότερα για τη Σερβία ευκαιρία φαίνεται να αποτελεί ο τομέας των αγροφωτοβολταϊκών (Agrisolar) και τα υβριδικά πάρκα που συνδυάζουν ηλιακή με υδροηλεκτρική ενέργεια.

Στο πλαίσιο αυτό τονίστηκε, ότι στη Σερβία είναι κρίσιμης σημασίας, οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων να διευκολύνουν τους επενδυτές όσον αφορά την απόκτηση πρόσβασης σε κατάλληλη γη καθώς και με την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης. Επιπλέον, αναφέρθηκε η ιδέα της παροχής κρατικών ενισχύσεων σε βιομηχανικά έργα, η οποία συζητείται ήδη στην ΕΕ.

-Οι συμμετέχοντες μίλησαν επίσης για τη βοήθεια επενδυτικών τραπεζών σε κρατικές εταιρείες, όπως η Elektroprivreda Srbije, προσθέτοντας ότι αντίστοιχη προσέγγιση έχει ακολουθήσει και η Βόρεια Μακεδονία. Τονίστηκε η επιθυμία να στηριχθεί η ρευστότητα των κρατικών εταιρειών, αλλά και η καλύτερη διαχείριση των ΑΠΕ, καθώς για δεκαετίες, στη Σερβία υπάρχει πλήρης εξάρτηση από την υδροηλεκτρική ενέργεια, τα ορυκτά καύσιμα και τον άνθρακα, ενώ υφίστανται επίσης μεγάλες απώλειες στο δίκτυο με αποτέλεσμα τη σημαντική σπατάλη ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό τονίστηκε και η σημασία των δημοπρασιών καθώς και του προσφάτως συνταχθέντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το Κλίμα και την Ενέργεια (το υπό διαβούλευση σχέδιο είναι διαθέσιμο εδώ: <https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/61/1>)

- Επιπλέον, τονίστηκε η ανάγκη χρηματοδότησης και παροχής κινήτρων όσον αφορά τις «συνοδευτικές» υπηρεσίες και έργα, και ιδίως αυτά που αφορούν την αποθήκευση ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό οι εταιρείες ζήτησαν το ρυθμιστικό πλαίσιο και οι διαδικασίες αδειοδότησης να γίνουν πιο ευέλικτες, ώστε να προσφέρουν μεγαλύτερες δυνατότητες στους επενδυτές όσον αφορά τον σχεδιασμό της εκάστοτε επένδυσης.

- Σύμφωνα με τον Διευθυντή Ανάπτυξης της EMS, κ. Nebojsa Vucinic, βάσει του αναπτυξιακού σχεδίου που κατέθεσε η EMS στην Ενεργειακή Υπηρεσία το καλοκαίρι, το σύστημα μεταφοράς της Σερβίας μπορεί αυτή τη στιγμή να εξισορροπήσει 5.800 MW ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, ποσό τέσσερις φορές χαμηλότερο από το σύνολο των αιτήσεων για σύνδεση αιολικών και ηλιακών πάρκων στο δίκτυο, οι οποίες ανέρχονται συνολικά σε 24.000 MW. Σύμφωνα με τον ίδιο, η ψήφιση του Νόμου για τη χρήση των ΑΠΕ το 2021 οδήγησε σε δραματικές αλλαγές στο ενδιαφέρον των επενδυτών για τον τομέα αυτόν. Ειδικότερα, ανέφερε ότι μέχρι τις 30 Απριλίου 2021, είχαν διεκπεραιωθεί αιτήματα για αιολικά ισχύος 4.900 MW και για ηλιακά συνολικής ισχύος 400 MW, ενώ υπήρχαν άλλα 400 MW ήδη συνδεδεμένα. Ο αριθμός των αιτημάτων, μετά την ψήφιση του νόμου ανήλθε σε 100, εκ των οποίων τα 70 αφορούσαν ηλιακή ενέργεια, με εγκατεστημένη ισχύς 11 GW. Έτσι, η απαιτούμενη ισχύς σύνδεσης αυξήθηκε κατά τέσσερις φορές, ξεπερνώντας τα 20 GW τα τελευταία δύο χρόνια. Σύμφωνα με τον ίδιο, έχοντας πλέον φτάσει τα 24 GW, είναι σαφές ότι θα υπάρξουν προβλήματα εάν πραγματοποιηθούν όλα, ενώ πρόσθεσε ότι επόμενα χρόνια, η EMS σχεδιάζει επενδύσεις ύψους 900 εκατ. ευρώ στο σύστημα μεταφοράς. Κ. Vucinic πρόσθεσε επίσης ότι όσον αφορά τους σταθμούς ηλιακής ενέργειας, η περιοχή της Ανατολικής Σερβίας είναι η πιο δημοφιλής, με αιτήσεις συνολικής ισχύος 3.200 MW, ακολουθούμενη από το Νότιο Banat με 2.700 MW, το Σρεμ (1.500 MW) και το Βόρειο Banat (1.300 MW). Τέλος, υπενθύμισε ότι οι τροποποιήσεις του νόμου προβλέπουν ότι ο διαχειριστής του συστήματος μπορεί να αναβάλει τη σύνδεση των σταθμών στο σύστημα εάν αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν αρκετά αποθέματα εξισορρόπησης. Ταυτόχρονα, δίνεται η δυνατότητα στους επενδυτές να αποφύγουν την αναβολή εάν εξασφαλίσουν πρόσθετες εξισορροπητικές ικανότητες μόνοι τους ή μέσω άλλου συμμετέχοντα στην αγορά.

- Στη συνέχεια, ο Διευθυντής Σχεδιασμού και Επενδύσεων της Elektrodistribucija Srbije, κ. Predrag Matic, τόνισε ότι παρά τον μεγάλο αριθμό αιτημάτων όσον αφορά τα ηλιακά, πολύ λίγες μονάδες έχουν συνδεθεί στο σύστημα διανομής. Ειδικότερα, ανέφερε ότι αυτή τη στιγμή στο σύστημα διανομής υπάρχουν συνολικά 380 παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ με 260 MW εγκατεστημένης ισχύος. Οι μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί, οι οποίοι ανέρχονται σε 162, είναι οι

περισσότεροι, ακολουθούμενοι από τους ηλιακούς σταθμούς, 157 σε αριθμό, των οποίων η ισχύς ανέρχεται σε μόλις 23 MW. Επί του παρόντος βρίσκονται υπό επεξεργασία 2.506 αιτήματα, για συνολική εγκατεστημένη ισχύ 1,9 GW. Για 274 έργα έχουν εκδοθεί αποφάσεις που συνεπάγονται άδειες σύνδεσης, πράγμα που σημαίνει ότι αναμένεται να συνδεθούν σύντομα στο σύστημα διανομής. Ωστόσο, ο μεγάλος αριθμός αιτημάτων αποτελεί σύμφωνα με τον ίδιο πρόβλημα για το οποίο δεν έχει βρεθεί ακόμη η λύση. Όπως ειδικότερα ανέφερε, σύμφωνα με το Νόμο περί Πολεοδομίας και Κατασκευών, ο επενδυτής δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει τα στοιχεία ιδιοκτησίας ενός οικοπέδου ή αγροτεμαχίου, με αποτέλεσμα πολλά αιτήματα να αφορούν μη αξιοποιημένες εκτάσεις, για τις οποίες ωστόσο έχουν «δεσμευθεί» χωρητικότητες, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η κατάθεση αιτήσεων από νέους επενδυτές.

Ο Προϊστάμενος

Αντώνιος Κατεπόδης
Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β'

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
- ΕΛΛΗΝΟ - ΣΕΡΒΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΕΛΛΗΝΟΣΕΡΒΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ (ΠΣΕ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ (ΣΕΒΕ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΚΡΗΤΗΣ
- ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΤΕΕ)
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΣΑΤΕ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΤΑΞΕΩΝ (ΣΤΕΑΤ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΣΕΓΜ)
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΕΣΕΔΕ)
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΕΔΜΕΔΕ)
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΜΕ)
- ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΚΑΠΕ-CRES)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ (ΣΕΦ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ (ΣΠΕΦ)
- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΑΠΕ (ΕΣΗΑΠΕ)
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ (ΠΑΣΥΦ)
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΛΕΤΑΕΝ)
- ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (ΙΕΝΕ)
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΠΑΣΕΠΠΕ)
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΟΣ